

การใช้กีฬาฟุตบอลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทัศนคติ ที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ของเยาวชนไทยมุสลิม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ชาญชัย อินทรประวัตติ

ปัญหาการวิจัย

ประเทศไทย ๗ ก็ตามที่มีประชาชนมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป ซึ่งมีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา หรือวัฒนธรรม อยู่รวมกันโดยมีประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีลักษณะเป็นชนกลุ่มใหญ่ และกลุ่มที่เหลือเป็นชนกลุ่มน้อยแล้ว ปัญหาสังคมอันเกิดจากความแตกต่างในเชื้อชาติที่เรียกว่า ปัญหาเชื้อชาติ หรือปัญหาสังคมอันเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เรียกว่า ปัญหาชนกลุ่มน้อย ย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ และปัญหาที่เกิดขึ้นจะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใดย่อมแล้วแต่ปัจจัยหรือพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของสังคมนั้น ๆ ตัวอย่างของประเทศที่มีปัญหาอันเนื่องมาจากความแตกต่างในเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมของประชาชน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และอัฟริกาใต้ มีปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างคนผิวขาวกับคนผิวดำ แคนาดามีปัญหาอันเนื่องมาจากความแตกต่างในเชื้อชาติระหว่างชาติอังกฤษกับฝรั่งเศส ศรีลังกามีปัญหาข้อขัดแย้งรุนแรงระหว่างคนเชื้อสายทมิฬกับชาวสิงหล ไอร์แลนด์เหนือมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกกับโปรเตสแตนต์ มาเลเซียมีความขัดแย้งระหว่างคนมีเชื้อสายจีนกับคนเชื้อสายมลายู และอินเดียมมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนผู้นับถือศาสนาฮินดูกับประชาชนผู้นับถือศาสนาฮินดูเหล่านี้ เป็นต้น

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยก็ประสบปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม เช่นกัน เพราะจากการที่ประชาชนชาวไทยมุสลิมส่วนมากที่อาศัยอยู่ในสังคมชนบทที่มีลักษณะเป็นสังคมปิด การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีน้อย การเลื่อนชั้นทางสังคมมีน้อย จึงทำให้ชาวไทยมุสลิมพบปะคบหาสมาคมแต่เฉพาะชาวไทยมุสลิมด้วยกัน การดำรงชีวิตของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมจึงมีลักษณะเป็นต่างคนต่างอยู่ ลักษณะเช่นนี้ทำให้ชาวไทยทั้งสองกลุ่มนี้มีความรู้สึกที่ไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน หวาดระแวงฝ่ายหนึ่งจะไม่จริงใจด้วย มีความรู้สึกเป็นคนละพวกมากกว่าจะเป็นพวกเดียวกัน ขาดความเข้าใจดีต่อกัน และยากที่จะผสมผสานกลมกลืนเข้าด้วยกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ราชการอยู่มาก ก็จะมีคอบใจที่จะคบหาสมาคมเฉพาะกับชาวไทยมุสลิมมากขึ้น นอกจากชาวไทยมุสลิมและชาวไทยพุทธจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกันแล้ว ชาวไทยมุสลิมบางส่วนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีทัศนคติที่ดีต่อมาเลเซียแทนที่จะเป็นประเทศไทยด้วยซ้ำไป ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง

ปัญหาดังกล่าวมานี้ ถือได้ว่าเป็นปัญหาสังคมที่อาจจะไม่ต้องแก้ไขอย่างฉับพลันทันที เพราะผลกระทบต่อระบบสังคมดูเหมือนจะไม่รุนแรงเฉียบพลัน แต่ในสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันนี้ย่อมเป็นที่ทราบกันดีว่า จังหวัดชายแดนภาคใต้นอกจากจะมีปัญหาเรื่องความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมแล้ว ยังมีปัญหาที่สำคัญอื่น ๆ อีก นั่นคือ ปัญหาความยากจน การด้อยการศึกษา สภาพภูมิประเทศไม่เอื้ออำนวยต่อการคมนาคมและการสื่อสาร และปัญหาการแทรกแซงก่อการร้ายทางการเมืองทั้งในประเทศและต่างประเทศ เมื่อปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มาประกอบกันเข้าก็ก่อให้เกิดความรุนแรงมากขึ้น และทำให้ความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งไม่เกิดผลร้ายแรงในภูมิภาคอื่นของประเทศ กลับมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้นี้ สภาพความรุนแรงของปัญหานี้ที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติในปัจจุบันที่มองเห็นได้คือ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีกลุ่มผู้บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติอยู่ถึง ๓ กลุ่มด้วยกัน คือ

๑. ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ซึ่งมุ่งที่จะสร้างกลุ่มแนวร่วมให้กว้างขวางและขยายมวลชนออกไป เพื่อสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยให้เข้มแข็งขึ้น

๒. ขบวนการโจรก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดน (ขจก.) กลุ่มโจรนี้พยายามทุกวิถีทางที่จะแบ่งแยกดินแดนบางส่วนของประเทศไทย ซึ่งได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และบางส่วนของจังหวัดสงขลา ออกไปจัดตั้งเป็นรัฐเอกราช เรียกว่า “สาธารณรัฐปัตตานี” ยุทธศาสตร์สำคัญที่กลุ่มโจร ขจก. นำมาใช้ก็คือ อาศัยความแตกต่างในด้านการนับถือศาสนา ภาษา เชื้อชาติ และวัฒนธรรมเป็นเงื่อนไขและข้ออ้างในการปลุกระดมให้เยาวชนไทยมุสลิมเกิดความเกลียดชังเจ้าหน้าที่รัฐบาล และหันไปให้ความร่วมมือกับขบวนการโจรก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดน

๓. ขบวนการโจรก่อการร้ายคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) ความจริงผู้ก่อการร้ายกลุ่มนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะยึดครองประเทศมาเลเซีย โดยมุ่งเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศมาเลเซียให้เป็นระบอบคอมมิวนิสต์ตามวิถีทางของจีน แต่ถึงกระนั้นก็ตามหากพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้วก็จะเห็นว่าผู้ก่อการร้ายกลุ่มนี้ได้สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนชาวไทยที่อยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการของเขายู่มาก ความเดือดร้อนที่พบเห็นอยู่เป็นประจำก็คือ การถูกเรียกค่าคุ้มครอง การเก็บภาษีเถื่อน ตลอดจนการถูกคุกคามในความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นการสูญเสียทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยประการหนึ่ง

จะเห็นได้ว่า ปัญหาสังคมซึ่งมีพื้นฐานมาจากความแตกต่างกันในด้านภาษา วัฒนธรรม ศาสนา และเชื้อชาติ ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญกับปัญหาทางการเมือง และการทหาร ดังนั้น การที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวและความมั่นคงในภูมิภาคนี้จึงควรจะทำพร้อม ๆ กันไปกับการแก้ปัญหาทางสังคมด้วย

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายแก้ปัญหาสังคมและจิตวิทยาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้การสร้างความเข้าใจต่อกันระหว่างผู้นับถือศาสนาต่างกัน หน่วยงานราชการจึงได้พยายามจัด

โครงการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจดีระหว่างกลุ่มชนชั้นหลายโครงการด้วยกัน เช่น การปรับปรุงโรงเรียนปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม การเปิดทำการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนรัฐบาล การเปิดสอนวิชาอิสลามศึกษาในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยครูยะลา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น ในบรรดาโครงการเพื่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีโครงการกีฬาที่ร่วมอยู่ด้วยหลายโครงการ เช่น โครงการอบรมผู้นำเยาวชนทางการกีฬา สู่หมู่บ้านเป้าหมายของกรมพลศึกษา โครงการส่งเสริมกีฬาฟุตบอลของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เรียกว่าโครงการกีฬาสัมพันธ์ เป็นต้น จุดมุ่งหมายสำคัญของโครงการกีฬาเหล่านี้ก็คือ เพื่อมุ่งส่งเสริมความเข้าใจดีระหว่างเยาวชนไทยพุทธและไทยมุสลิม เพื่อผลต่อความมั่นคงของชาติ การที่ทางการได้ให้ความสนใจต่อโครงการกีฬาเพื่อเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นนี้ เพราะว่าเยาวชนชายในภูมิภาคนี้มีความสนใจต่อการกีฬายู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมกีฬาฟุตบอลได้รับความสนใจจากเยาวชนไทยมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นพิเศษ และเนื่องจากหลักการสำคัญในการสร้างความเข้าใจดีต่อกันระหว่างคนที่มีเชื้อชาติหรือวัฒนธรรมต่างกัน ก็คือการใช้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกัน โดยมุ่งสร้างให้เกิดความร่วมมือกัน เพราะการร่วมมือกันจะช่วยสร้างทัศนคติที่เป็นบวกได้ดีกว่าการแข่งขันซึ่งกันและกัน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องจึงพยายามเน้นให้มีการจัดการแข่งขันฟุตบอลในลักษณะที่จะนำเอาผู้เล่นที่เป็นชาวไทยมุสลิมและผู้เล่นที่เป็นชาวไทยพุทธมารวมกันไว้ในทีมเดียวกัน เช่น การแข่งขันฟุตบอลมาร์ตินดีพของสำนักงานเขตการศึกษา ๒ และการแข่งขันฟุตบอลในโครงการกีฬาสัมพันธ์ที่จัดโดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และคณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) โครงการกีฬาเหล่านี้มักจะทำให้ความสนใจต่อการแข่งขันมากกว่ากระบวนการฝึก ซึ่งแท้จริงแล้วกระบวนการฝึกนั้นบ่ามีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อตัวเยาวชนที่เป็นนักกีฬา เพราะในกระบวนการฝึกนั้น ครูฝึกย่อมมีโอกาที่จะสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมให้แก่ นักกีฬาเพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจดีต่อกันและกันได้มาก ดังนั้นโครงการกีฬาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเยาวชนไทยพุทธกับไทยมุสลิมนี้ จึงควรมีโครงการที่มุ่งสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยใช้กระบวนการฝึกบ้าง

กลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษว่าจะได้รับโอกาสที่จะเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความเข้าใจดีต่อกันนี้ โดยมากแล้วก็มักจะเป็นเยาวชนไทยมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามหรือปอเนาะ ทั้งนี้เพราะว่าปอเนาะหรือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นองค์กรที่สำคัญในการสืบทอดศาสนาและวัฒนธรรมของชาวไทยมุสลิม ถึงแม้ว่าในปัจจุบันปอเนาะจะได้เปลี่ยนสภาพไปเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้ว แต่ความสำคัญของปอเนาะที่จะลดลงกลับดูเหมือนจะยังมีความสำคัญมากขึ้น เพราะได้เปิดทำการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนาอิสลาม ชาวไทยมุสลิมในภูมิภาคนี้นิยมส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมากขึ้น และมากกว่าการเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลเสียด้วยซ้ำ ในปีการศึกษา ๒๕๒๔ จำนวนเยาวชนไทยมุสลิมที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในเขตการศึกษา ๒ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล) มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๑,๖๓๔ คน และนักเรียนเหล่านี้ได้เข้าทำการศึกษานต่อระดับมัธยมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามถึง ๔,๖๖๔ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕๓ ส่วนที่เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลมีเพียง ๒,๒๔๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ

๓๒.๔๗ เท่านั้น สำหรับในปีการศึกษา ๒๕๒๕ จำนวนนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา ๒ มีจำนวนทั้งสิ้นถึง ๓๔,๕๖๕ คน ส่วนในจังหวัดสงขลาในปีการศึกษา ๒๕๒๕ นั้น มีนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำนวนทั้งสิ้น ๔,๘๗๓ คน ซึ่งเมื่อรวมกันแล้ว ในปีการศึกษา ๒๕๒๕ มีจำนวนเยาวชนไทยมุสลิมที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งหมดถึง ๓๙,๓๓๘ คน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมากทีเดียว

การจัดโครงการกีฬาฟุตบอลให้นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะจากการสำรวจพบว่าเยาวชนเหล่านี้ร้อยละ ๘๑.๐๕ มีความสนใจอย่างยิ่งที่จะเล่นกีฬาฟุตบอล ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้เองส่วนใหญ่ก็มีความยินดีและเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะสนับสนุนให้นักเรียนชายเล่นกีฬาจนถึงระดับที่มีการแข่งขันก็พาระหว่างโรงเรียน นอกจากนั้นก็กีฬาฟุตบอลยังเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมสูงในหมู่เยาวชนทั่วไป เป็นกีฬาใหญ่ที่เยาวชนร่วมเล่นและชมได้มากจึงทำให้สามารถปลูกฝังความเข้าใจดีต่อกันได้อย่างกว้างขวาง สำหรับเยาวชนหญิงในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนั้นยังได้มีโอกาสที่จะเล่นกีฬาน้อยมาก เพราะมีข้อจำกัดด้านประเพณีวัฒนธรรม และค่านิยมของสังคม จึงไม่ค่อยปรากฏโครงการกีฬาที่จัดขึ้นสำหรับเยาวชนหญิงมากนัก หรืออาจจะกล่าวได้ว่าแทบจะไม่มีเลยก็ว่าได้

การวิจัยโดยการใช้การกีฬาฟุตบอลเพื่อพัฒนาทัศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติให้แก่เยาวชนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นี้ จะเน้นหนักที่การฝึกอบรมโดยจัดเป็นโครงการอยู่ค่ายพักแรมเพื่อฝึกซ้อมเป็นระยะเวลา ๘ วัน ซึ่งในการฝึกอบรมนี้เองที่เยาวชนไทยมุสลิมจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะได้รับประสบการณ์การใช้ชีวิตร่วมกันกับเยาวชนไทยพุทธ การฝึกอบรมทักษะการเล่นฟุตบอล จริยธรรมกีฬา รวมทั้งประสบการณ์ที่จะส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อชาติและสถาบันต่าง ๆ ที่สำคัญของสังคม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

๑. เพื่อทดลองใช้โครงการฝึกอบรมกีฬาฟุตบอลในการพัฒนาทัศนคติของเยาวชนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

๒. เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติของเยาวชนไทยมุสลิมที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมกีฬาฟุตบอลที่คล้ายคลึงกันแต่มีกลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกันที่เข้าร่วมการฝึกอบรมที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยทำการทดลองกับนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา ๒๕๒๗ ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มี

ภูมิลาเนาอยู่ในจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล และสงขลา มีอายุไม่เกิน ๑๖ ปีบริบูรณ์ สุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง มีความประพฤติเรียบร้อย และมีความสนใจในกีฬาฟุตบอล แต่ไม่เคยเป็นผู้เล่นในทีมโรงเรียนหรือทีมใด ๆ ที่เข้าร่วมการแข่งขันอย่างเป็นทางการมาก่อน จำนวน ๘๖ คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม ๓๔ คน กลุ่มทดลองกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นการเข้าร่วมโครงการเฉพาะเยาวชนไทยมุสลิม ๓๔ คน และกลุ่มทดลองที่สองซึ่งเป็นการเข้าร่วมกับเยาวชนไทยผู้นับถือศาสนาพุทธ ๑๔ คน เยาวชนไทยมุสลิมที่เป็นตัวอย่างเหล่านี้ อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมกีฬาฟุตบอล โดยเป็นผู้ระบุโครงการที่ต้องการด้วยตนเอง ส่วนเยาวชนไทยพุทธที่เข้าร่วมรับการฝึกอบรมกีฬาฟุตบอลในโครงการฝึกอบรมแบบกลุ่มเพื่อนผสมนั้น เปิดรับสมัครเยาวชนไทยผู้นับถือศาสนาพุทธในจังหวัดสงขลา และคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ใช้กับเยาวชนไทยมุสลิม ๒๒ คน เยาวชนไทยมุสลิมที่อยู่ในกลุ่มควบคุมคือ เยาวชนไทยมุสลิมที่เป็นประชากรของการวิจัย โดยสุ่มเลือกมาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเดียวกันกับโรงเรียนที่ส่งนักเรียนเข้ารับการฝึกอบรมกีฬาฟุตบอลโดยใช้จำนวนเท่ากับจำนวนเยาวชนไทยมุสลิมที่เข้ารับการฝึกอบรมกีฬาฟุตบอลที่มีกลุ่มเพื่อนด้วย

การทดลอง

การทดลองเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นโครงการฝึกอบรมกีฬาฟุตบอลชนิดอยู่ประจำระยะสั้น โดยใช้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา เป็นสถานที่ฝึกอบรม และมีระยะเวลาในการฝึกอบรม ๘ วัน โดยหลักสูตรการฝึกอบรมแบ่งกิจกรรมออกเป็น ๔ หมวด ดังต่อไปนี้

๑. เนื้อหาและทักษะกีฬาฟุตบอล ประกอบด้วยสาระในเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล กติกา สมรรถภาพทางกาย ทักษะเบื้องต้นที่จำเป็น การเล่นเป็นทีม และจริยธรรมการกีฬา เนื้อหา และทักษะกีฬาฟุตบอลนี้ผู้วิจัยได้ร่างขึ้นโดยได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านนี้โดยตรง หลังจากการร่างเสร็จเรียบร้อยแล้วได้นำไปทดลองใช้ ๒ ครั้ง ครั้งแรกในการฝึกอบรมฟุตบอลในโครงการเยาวชนบัวหลวง ซึ่งจัดขึ้นที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา ในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๒๗ และครั้งที่สองในโครงการเผยแพร่กีฬาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม - ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ หลังจากการทดลองใช้ครั้งที่สองแล้ว เนื้อหาและทักษะกีฬาฟุตบอลนี้ได้รับการปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

๒. กิจกรรมประจำวันเป็นกิจกรรมในแต่ละวันที่เยาวชนผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจะต้องปฏิบัติร่วมกันในระยะเวลา ๘ วัน ที่ทำการทดลอง ซึ่งได้แก่การรับประทานอาหาร การเข้าแถวเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ การประกอบพิธีทางศาสนา การสัมนมาและอภิปรายกลุ่มย่อยหลังอาหารเย็น และกิจกรรมนันทนาการ

๓. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการสร้างประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความผูกพันกับชุมชนและความภาคภูมิใจในหน่วยราชการในท้องถิ่น กิจกรรมนี้ได้ถูกจัดให้มี ๒ ครั้ง คือ การพักผ่อนชายทะเล ที่หาดสมิหลา จังหวัดสงขลา ในวันที่ ๔ ของการอบรม และการเยี่ยมชมศูนย์ประชาสัมพันธ์

เขต ๓ และสถานที่ที่น่าสนใจในอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งได้แก่ ย่านธุรกิจ สวนสาธารณะเทศบาลเมืองหาดใหญ่ และน้ำตกโตนงาช้าง ซึ่งจัดขึ้นเป็นวันสุดท้ายของโครงการฝึกอบรม

๔. พิธีเปิดและพิธีปิดการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญแก่พิธีเปิดการฝึกอบรม เพื่อเป็นการชี้ให้เยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ตระหนักว่า พวกเขาได้รับเกียรติและการยอมรับจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ทั้งในระดับจังหวัด และในมหาวิทยาลัย ตลอดจนหน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้มาร่วมพิธีเปิดการฝึกอบรมเป็นจำนวนมาก ส่วนพิธีปิดการฝึกอบรมนั้น ผู้วิจัยพยายามสร้างบรรยากาศที่จะก่อให้เกิดความซาบซึ้งในมิตรภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยกัน และระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับครูฝึก และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม กิจกรรมที่จัดขึ้นในพิธีปิดการฝึกอบรมซึ่งจัดขึ้นระหว่างเวลา ๒๐.๐๐ - ๒๓.๐๐ น. มีหลายกิจกรรม เช่น การเล่นเกม การแสดงรอบกองไฟ และการกล่าวคำอำลาต่อหน้าแสงเทียน

การลงมือปฏิบัติตามโครงการทดลองใช้เวลาระหว่างวันที่ ๑๕ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๗ โดยมี การประชุมอาจารย์และนิสิตที่เป็นกรรมการของโครงการเพื่อทบทวนความเข้าใจและภาระที่จะต้องปฏิบัติก่อนเริ่มโครงการ โดยเฉพาะการฝึกนิสิตวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา จำนวน ๑๒ คน เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ครูฝึกและเจ้าหน้าที่โครงการ โดยมุ่งเน้นในเรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จิตวิทยาวัยรุ่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์และอารมณ์ขัน จริยธรรมการกีฬา และการทดลองปฏิบัติจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวัดทัศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ซึ่งสร้างขึ้นเองตามแนววัดทัศนคติของลิเซิต ชนิด ๕ อันดับคุณค่า มีข้อความวัดทัศนคติทั้งหมด ๓๐ ข้อ แบ่งออกเป็นการวัดทัศนคติต่อชาติไทย ทัศนคติต่อการอยู่ร่วมกันกับคนต่างศาสนา และทัศนคติต่อสถาบันราชการอย่างละ ๑๐ ข้อ กับเยาวชนไทยมุสลิมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการทดลอง คือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมเยาวชนไทยมุสลิมล้วน กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมร่วมกับเยาวชนไทยพุทธ และกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการนี้ โดยทำการวัดทั้งก่อน และหลัง การฝึกอบรมตามโครงการนี้ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

๑. ทัศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคงของเยาวชนไทยมุสลิมที่เข้าร่วมโครงการกีฬาฟุตบอลเพื่อบูรณาการทางสังคม โดยมีเพื่อนร่วมโครงการเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามด้วยกันเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. ทศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติของเยาวชนไทยมุสลิม ที่เข้ารับการฝึกอบรมในโครงการกีฬาฟุตบอลเพื่อบูรณาการทางสังคม ที่มีเพื่อนร่วมโครงการเป็นเยาวชนผู้นับถือศาสนาพุทธเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๓. ทศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติของเยาวชนไทยมุสลิมในกลุ่มควบคุม ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

๔. ทศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติของเยาวชนไทยมุสลิมก่อนเข้าร่วมโครงการกีฬาฟุตบอลเพื่อบูรณาการทางสังคม โดยมีเพื่อนร่วมโครงการเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม และมีเพื่อนร่วมโครงการเป็นเยาวชนผู้นับถือศาสนาพุทธแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่าเฉลี่ยของทศนคติของเยาวชนไทยมุสลิมที่เข้าร่วมโครงการแรกสูงกว่าเยาวชนไทยมุสลิมที่เข้าร่วมโครงการที่สองอยู่ ๔.๖๗๓ คะแนน

๕. ทศนคติที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติของเยาวชนไทยมุสลิมหลังจากเข้าร่วมโครงการกีฬาฟุตบอลเพื่อบูรณาการทางสังคมโดยมีเพื่อนนับถือศาสนาเดียวกัน และโครงการที่มีเพื่อนนับถือศาสนาพุทธแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญโดยที่เยาวชนไทยมุสลิมที่เข้าร่วมโครงการแรกยังคงมีค่าเฉลี่ยของทศนคติสูงกว่าเยาวชนไทยมุสลิมที่เข้าร่วมโครงการที่สอง แต่ค่าเฉลี่ยนี้ใกล้เคียงกันมาก ความแตกต่างมีเพียง ๑.๒๙๗ คะแนน